

د ټرمپ گواښونو نړۍ ولړزوله - امپرياليزم ، بازار او ولسي تاوان: ژباړه او لنډيز : اميرگران

دوشنبه ، د اپريل د مياشتې ۸ مه ، ۲۰۲۵ م کال
يو ځل بيا ، د سرمايي نړيوال بازارونه د يوې واکمنۍ لوبې قرباني شول ، دا ځل نه يوازې وال سټريټ (Wall Street) ولړزېد بلکه د نيويارک له لوړو ودانيو تر کابل پورې هرې سترگې د شتمنيو د لوېدو ننداره وکړه ، دا ورځ ، چې اوس ورته « توره دوشنبه يا» Black Monday ويل کېږي ، د امريکا د ولسمشر ډونالډ ټرمپ د مالياتو او تعرفو يا محصولاتو د گواښونو له امله رامنځته شوه — خو دا يوازې اعلان نه وو ، دا د امپريالستي بازار يوه بله بې رحمه څپه وه .

ټرمپ گواښ وکړ ، که چين د اپريل د مياشتې تر ۸ مې نېټې پورې پر امريکايي توکو لگول شوي ۳۴ سلنه ماليات ليرې نه کړي ، نو امريکا به د اپريل له ۹ مې نېټې څخه پر چين ۵۰ سلنه نورې تعرفې يا Tariff ولگوي. يعنې دا چې د امريکا له خوا پر چيني وارداتو ټولټال ۱۰۴ سلنه ماليات ولگول شي .
د دې تجارتې جنګ اعلان له امله په يوه ورځ کې د نړۍ د ونډو يا اسهامو (Stocks) بازارونه په گونډو کړل، تريليونه ډالره پانګه له منځه لاړه او د تيلو بيه په تېرو پنځو کلونو کې تر ټولو ټيټې سطحې ته ښکته شوه ، او هم ورسره د ډالرو ارزښت هم راوړېد ، دا تاوان د شتمنو حساب ته نه ، بلکه د ولس پر اوږو بارېږي.

ظاهراً دا يوه تجارتي شخړه او جګړه ده خو که ژور وگورو ، دا د امپرياليزم هغه بڼه ده چې نړيوال بازارونه د څو شرکتونو ، څو بډايه هېوادونو او څو واکمنو لاسونو ته تسليموي ، دا بحران يوازې د ارقامو او گرافونو خبره نه ده ، بلکې د هغو مليونونو خلکو د ژوند خبره ده چې د هر بحران تاوان يې د انفلاسيون ، بېکارۍ او بې ثباتۍ په بڼه تر اوږو رسېږي .

چين، چې تر دې وړاندې هم د نړيوالې سوداګرۍ د عدالت شعار ورکاوه ، د نړيوالې سوداګرۍ سازمان WTO ته د قضیې د وړلو او بحث کولو اعلان کړی ، اروپايي هېوادونه د خپل ځان د ژغورلو لپاره نويو تګلارو ته مخه کړې ، خو د جنوبی آسيا هېوادونه ، لا هم د فيصلو پر څنډه ولاړ دي ، نه پرېکړه لري او نه تګلاره.

زموږ د هيواد اقتصادي پالیسۍ بايد ولس محوره وي نه د نړيوال بانک ، نړيوال وجهي صندوق (IMF) يا د وال سټريټ Wall Street د خوښې پر بنسټ ، دا فرصت دی ، چې د بازار له اسارت نه د خپل اقتصاد د ژغورلو لپاره يو ولس محوره ، خپلواک اقتصادي فکر ته وده ورکړو ، همدا ډول بحرانونه دي چې تاريخ رامنځته کوي — که خلک وپېش وي ، دا بحرانونه د وپېښتابه او بيدارۍ زنگونه ګرځي ، که نه ، بيا دا همداسې د تاريخ يو « تور فصل يا Black Chapter پاتی کېږي ،
اميرگران.